

DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ A COPIILOR PREȘCOLARI

Rînja Maria - Consilier școlar

Mărgineanu Claudia - Consilier școlar

Dezvoltarea socială și emoțională

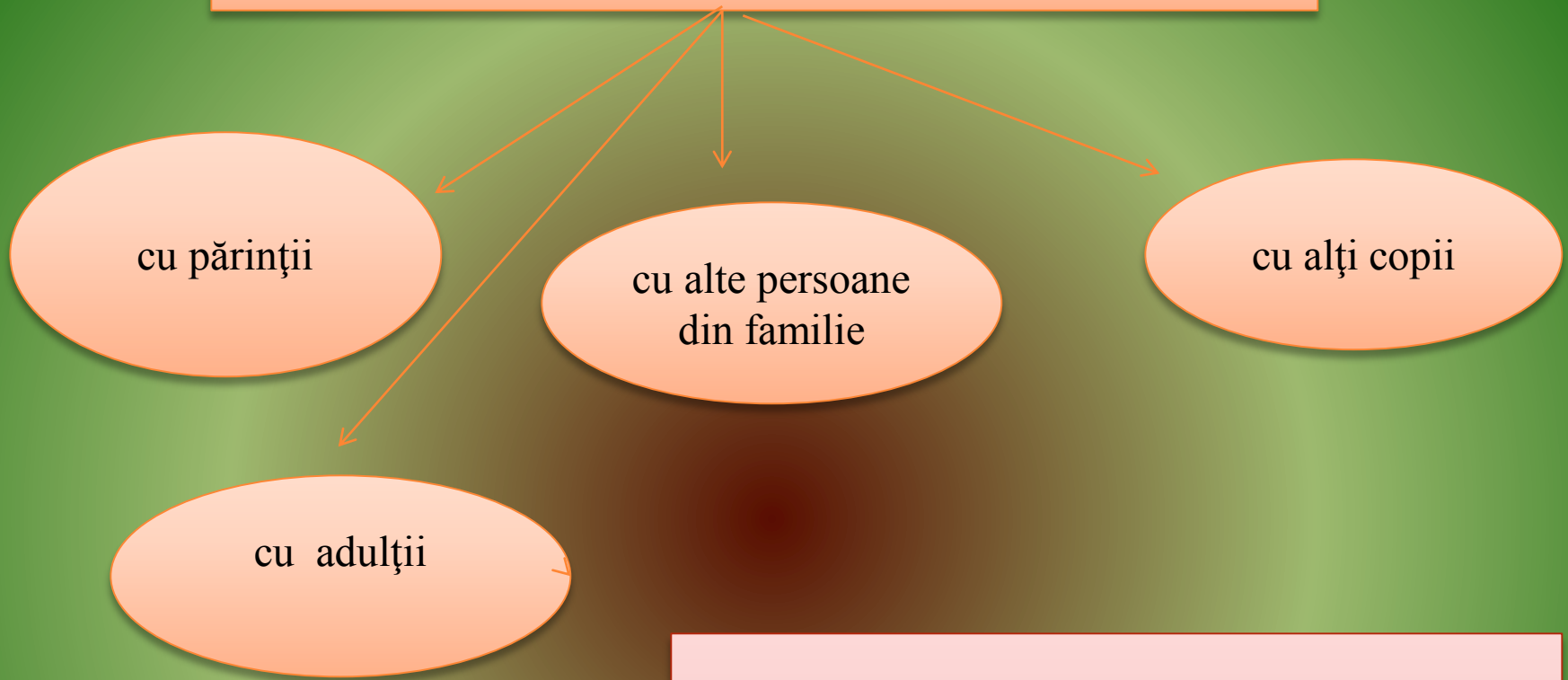
Reprezintă fundamentul relațiilor și interacțiunilor care dau semnificație experiențelor copiilor de acasă, de la grădiniță, din comunitate

Influențează semnificativ succesul copiilor în viață și la școală

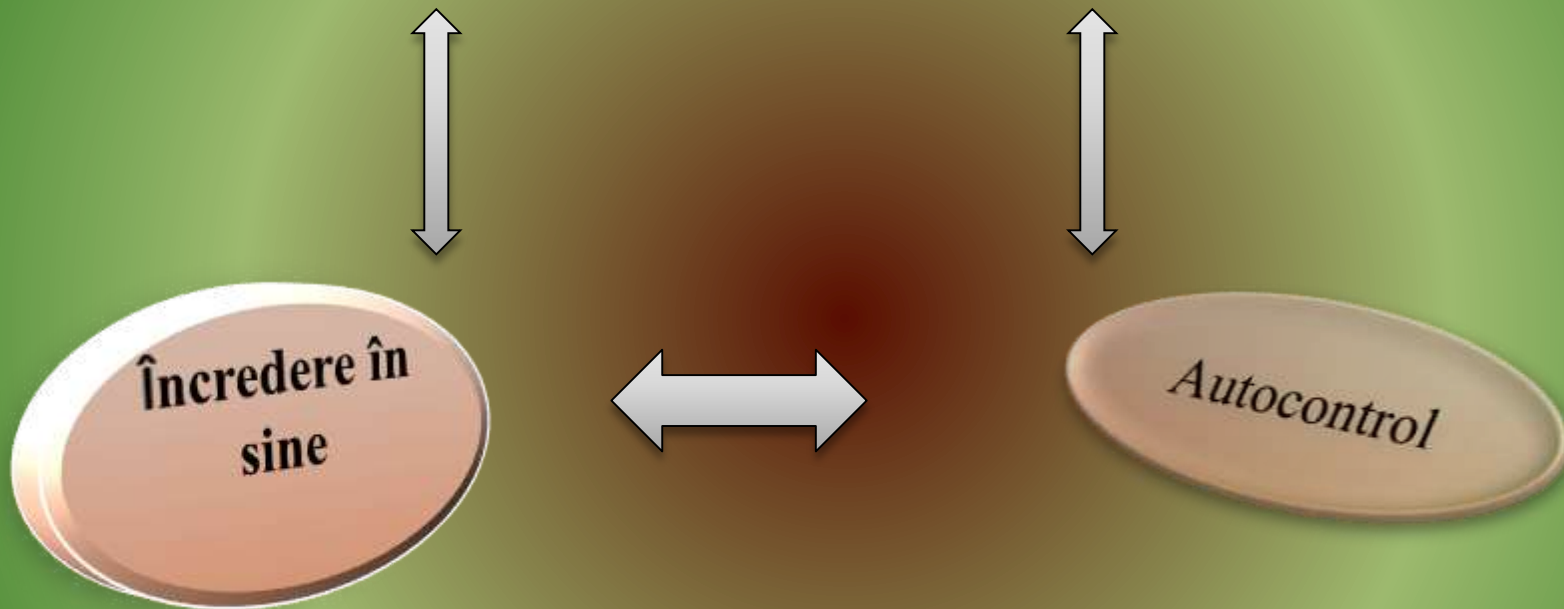
Copiii stabilesc interacțiuni

Calitatea acestor interacțiuni stimulează dezvoltarea socio-emoțională adecvată a copiilor. Ambele dimensiuni se completează reciproc și sunt interdependente. Interacțiunile sociale reușite fac posibilă dezvoltarea unei imagini de sine pozitivă și a autocontrolului.

Dezvoltarea socio-emoțională a copilului

Interacțiuni sociale reușite

Comportamentul social al copilului

contactul social cu
ceilalți copii

adaptarea la
diversitate

capacitatea copilului de a avea
încredere

discută cu alți copii, pune întrebări și
răspunde la întrebări

colaborează cu ceilalți copii pentru
rezolvarea unor sarcini

îi plac jocurile colective și se bucură
de reușitele proprii

ține cont de dorințele și
nevoile copiilor

observă diferențele și
asemănările dintre oameni

capacitatea de a interacționa cu ușurință

respectă drepturile celorlalți copii

RELAȚII SOCIALE POZITIVE

- copiii înțeleg
semnificația diferitelor
comportamente

- când sunt capabili să se
adapteze diferitelor
contexte sociale

- când sunt implicați în
activități de grup

Competența socială

- abilitatea copiilor de a manifesta adecvat comportamente acceptate social, de a forma și întreține relații sociale funcționale cu copiii și adulții din viața lor.

- influențează interacțiunile pozitive, corespunzătoare normelor culturale, în așa fel încât să permită atingerea propriilor scopuri și în același timp respectarea nevoilor celorlalți.

Dezvoltarea emoțională a copilului vizează

❑ capacitatea copiilor de a percepe și exprima emoțiile

❑ de a înțelege și de a răspunde emoțiilor celorlalți

❑ dezvoltarea conceptului de sine , a percepției și imaginii de sine : trăsături, capacități, motivații, dorințe, nevoi, preferințe, roluri sociale.

Copilul va ajunge să-și răspundă la întrebarea „Cine sunt eu?”

La fel de importantă în dezvoltarea emoțională este încrederea în sine, convingerea că poate face ceea ce își propune, independența și responsabilitatea personală.

Capacitatea copiilor de a-și recunoaște și exprima propriile emoții

Exprimarea și înțelegerea propriilor emoții și a emoțiilor celorlalți de la emoțiile primare (bucurie, frică, furie, tristețe) la cele mai complexe (mândrie, rușine, vină) constituie competențe specifice domeniului emoțional.

Dezvoltarea socio-emoțională a copiilor este importantă din următoarele motive:

- ❑ ajută la formarea și menținerea relațiilor cu ceilalți
- ❑ ajuta copiii să se adapteze la grădiniță și la școală
- ❑ previne apariția problemelor emoționale și de comportament.

Cum își dezvoltă copiii abilitățile emoționale?

Adulții (părinții, educatorii) sunt cei care contribuie la dezvoltarea abilităților emoționale ale copiilor prin trei modalități:

1. Reacțiile adulților la emoțiile exprimate de copii

Modul în care adulții reacționează la exprimarea emoțională a copiilor lor determină exprimarea sau inhibarea emoțiilor viitoare ale acestora.

2. Exprimarea propriilor emoții de către adulți

Expresivitatea emoțională a adulților devine un model pentru copii, în ceea ce privește exprimarea emoțională.

3. Discuțiile despre emoții

Experimentarea unor situații emoționale diferite și discuțiile cu părinții, ajută copiii în înțelegerea situațiilor emoționale și în reacționarea adecvată în astfel de situații.

De unde începem atunci când dorim să îmbunătățim abilitățile emoționale ale copiilor?

Dacă dorim să îmbunătățim abilitățile emoționale ale copiilor este important ca mai întâi să vedem care sunt punctele lor tari și ce comportamente pot fi dezvoltate.

În acest sens, putem căuta răspunsuri pentru următoarele întrebări:

Cum se comportă copilul? Se separă de părinți fără dificultate? Se agață în mod excesiv de adulți? Își apară drepturile? Manifestă entuziasm atunci când face lucruri plăcute pentru el?

Îi lasă pe ceilalți să îl liniștească atunci când trece prin momente stresante? Mănâncă, doarme fără probleme atunci când e departe de casă? Se adaptează ușor la modificările bruște din mediu?

Își exprimă furia mai degrabă în cuvinte decât în acțiuni? Acceptă redirectionarea adultului atunci când copilul manifestă comportamente agresive? Nu se retrage excesiv din colectivitate? Manifestă interes pentru activitățile de la grădiniță? Zâmbește și pare fericit majoritatea timpului?

IMPORTANȚA EXPRIMĂRII ADECVATE A EMOȚIILOR

- ❑ *Exprimarea adecvată* a emoțiilor este foarte importantă în cadrul interacțiunilor sociale, deoarece contribuie la menținerea lor.

- ❑ *Exprimarea neadecvată* de către copii a emoțiilor negative (ex. furie, frică, tristețe), prin agresivitate fizică sau verbală, determină apariția unui comportament de izolare a acestora.

Competențele emoționale se dezvoltă în mare măsură prin practicile de **socializare** utilizate de către părinți și educatoare (discuții despre emoții, atitudinea față de conflicte, exprimarea / inhibarea manifestărilor emoționale etc.) Mai mult, **competențele emoționale** influențează dezvoltarea **competențelor sociale**, deoarece în lipsa acestora nu s-ar putea vorbi de inițierea și menținerea relațiilor cu ceilalți.

Abilitățile de a înțelege emoțiile proprii și ale celorlalți și de a le exprima sunt esențiale pentru stabilirea și menținerea relațiilor cu ceilalți.

Interacțiunile cu copiii de vârstă apropiată

- Copilul ar trebui să fie capabil să stabilească relații pozitive și de respect cu copiii de aceeași vârstă sau de vârstă apropiată;
- Copilul ar trebui să poată manifesta empatie față de copiii cu care interacționează.

Interacțiunile cu adulții

- Copilul ar trebui să fie capabil să stabilească relații pozitive cu adulții;
- Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste încredere și respect în comunicarea cu adulții din anturajul său.

Interacțiune în grup

- Copilul ar trebui să demonstreze abilități de cooperare .

Respectarea diversității

- Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască asemănările și deosebirile dintre oameni;
- Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste respect față de deosebirile dintre oameni.

STRATEGII DE DEZVOLTARE A COMPETENȚELOR SOCIO - EMOȚIONALE ÎN RELAȚIA EDUCATOR – COPIL- PĂRINTE

Obțineți informații despre activitățile preferate și preocupările copilului .

Ascultați ceea ce spun copiii și încurajați-i să vorbească despre ei înșiși.

Transmiteți mesaje verbale și non – verbale consistente .

Participați la jocurile copiilor .

Oferiți copiilor libertatea de a alege jocurile și descrieți acțiunile lor .

Organizați diferite sectoare de joc și puneți copiilor la dispoziție cât mai multe jucării .

BIOGRAFIE:

Baban Adriana, „Consiliere educationala”Editura
ASCR, Cluj-Napoca, 2011;

Botis Adina, Loredana Mihalca, „Ghid pentru
cadrele didactice din invatamantul prescolar”, 2007;

Cosmovici Andrei, Iacob Luminita, „Psihologie
scolara”, Editura Polirom, Iasi, 2008 ;